

Дзяржаўная ўстанова адукацыі
“Ананіцкі навучальна – педагагічны
комплекс дзіцячы сад – сярэдняя школа”

Тэма ўрока: Сказы з аднароднымі членамі

«Пакуль жыве мова, жыве народ...»

Прадмет: беларуская мова

Клас: 4

Парыхтавала:
настаўнік пачатковых класаў
Дабрыцкая А.М.

аг.Сітнікі, 2021

Тэма: Сказы з аднароднымі членамі

«Пакуль жыве мова, жыве народ»

Мэта:

- адпрацоўваць уменне знаходзіць у сказах аднародныя члены, вызначаць іх сінтаксічную функцыю, будаваць сказы з аднароднымі членамі, правільна інтанаваць іх;

- выпрацоўваць пунктуацыйныя навыкі;

- замацоўваць і паглыбляць веды аб родным краі: прыроды, працы, культуры, народнай творчасці;

- выхоўваць пачуццё гонару за сваю рэспубліку, за беларускую мову, свой народ.

Абсталяванне: карткі; лісткі дрэў для групавой работы; заданні для парнай і індывідуальнай работы.

Ход урока

1. Арганізацыйны момант

Празвінеў званок, пачынаецца ўрок.

Вочкі вашы бачаць, вушкі чуюць,

Ножкі сябруюць, а ручкі працуюць.

(звяртаецца ўвага на пасадку вучняў.)

- Я жадаю вам, каб урок прайшоў паспяхова і ў добрым настроі.

- Наш урок пройдзе пад назвай «Пакуль жыве мова, жыве народ». Сімвалам нашага ўрока будзе кветка валожка (малюнак на дошцы).

- Сёння на ўроку мы прадоўжым працу над тэмай “Аднародныя члены сказа”, будзем вучыцца знаходзіць аднародныя члены у сказах, правільна інтанаваць іх.

- Як вы думаеце, чаму я прапаную менавіта такую назву ўрока?

- Аб чым сёння пойдзе гаворка на ўроку?

2. Моўная размінка

(2 слупкі запісаны на дошцы, астатнія чытае настаўнік)

Таццяна Маладцова

Родная мова, бацькава мова

Родная мова, бацькава мова

Самая мне родная,

Самая прыгожая,

Мілая, цудоўная!

Трэба мову паважаць,

Бараніць яе,

Каб ніхто не мог зламаць

Слова беларускае!

Забываюць ўсе цябе,

Мовачка радзімая,

Ты адна ў маім жыцці,

Вера ты адзіная!

Радзіма...Мова...Маці..

Як прыемна гэта чуць!
Я гатова ўсе аддаць ім,
Каб аддаць - і не звярнуць!

Так жыві ж ты вечна,
Мовачка радзімая,
Самая мне родная,
Самая мне мілая!!!

1. Чытанне шэптам, з радасцю, з гонарам.
2. Назавіце слова, ужытыя ў пераносным значэнні.
3. Растлумачце сэнс “бацькава мова”.
4. Якія сказы па мэце выказвання і інтанацыі?
5. Назавіце аднародныя члены сказа.

3. Чыстапісанне

Бб ел арус Кая МО ва

- Якія словы схавалася ў гэтых літарах? (беларуская мова).

- Давайце складзём сказ пра нашу мову, каб у ім былі ужыты аднародныя члены сказа і запішам яго. (вучань піша на дошцы)

Заданне: падкрэсліце галоўныя члены, вусна назавіце словазлучэнні; зрабіце схему, назавіце аднародныя члены. Аднароднымі бываюць .... (дзеянікі, выказнікі, даданыя члены). Давайце яшчэ разам прачытаем, што такое аднародныя члены сказа на ст.45

- А зараз пагуляем з вамі ў хованкі. Якія літары схаваліся ў слоўнікавых словах? (слоўнікавыя словы на лісточках з прапушчанымі літарамі). Дзеці аб'ядноўваюцца ў групы па колеру лісцікаў.

4. Замацаванне

А) Заданні на картках. Запісаць у сшытак.

1 група – Дапоўніць сказ аднароднымі членамі сказа. Падкрэслі дзейнік і выказнік.
Наш беларускі народ (які?) ....., ..., ..., ...

2 група – Паставіць знакі прыпынку ў сказе, падкрэсліць аднародныя члены сказа.
Наша краіна Беларусь сінявокая незалежная мірная шчаслівая.

3 група – Нарысуй схему да сказа. Устаў знакі прыпынку, падкрэслі аднародныя члены сказа.

Беларуская мова гучная пявучая меладычная.

ФІЗКУЛЬТХВІЛІНКА

Устаньце, дзеткі, усміхніцеся,
Зямлі нашай беларускай пакланіцеся
За шчаслівы дзень учарашні.
Усе да сонца пацягніцеся,
Улева, управа нахіліцеся,
Верацёнцам пакруціцеся.
Раз прысядзьце, два прысядзьце
І за парты усе прысядзьце.

Б) Праца над тэкстам (тэкст запісаны на картках)

На роднай мове пісьменнікі напісалі шмат вершаў, песень, казак, паданняў. Але хочацца, каб часцей гучала наша мова! Беларусы ганарацца мовай, берагуць яе і шануюць.

Заданні да тэксту:

Спісаць тэкст, падкрэсліць аднародныя члены. Растумачыць, як разумеюць сэнс сказа “*Беларусы ганарацца мовай, берагуць яе і шануюць*”.

В) Работа з прыказкамі пра мову і Радзіму (вучні па чарзе выходзяць да дошкі, бяруць з “Чароўнага куфэрка” пагаворкі, чытаюць і тлумачаць іх сэнс)

Усяму пачатак — родная мова.

Хто забыў сваіх продкаў — сябе губляе, хто забыў сваю мову — усё згубіў.

Родная зямелька – як зморанаму пасцелька.

На чужыне і камар загіне.

Чым за морам віно піць, лепш з Нёмана вадзіцу.

У сваім краі, як у раі.

Г) Праца з падручнікам

Самастойнае выкананне Пр. 77, с. 52 – 53 (некалькі сшыткаў на праверку)

5. Падвядзенне вынікаў урока .

Дамашняе заданне. С. 53 пр.79 ?

Рэфлексія

Дзеці падыходзяць па чарзе да валошкі, якая знаходзіцца на дошцы, бяруць адзін пялёстак ,чытаюць сказ і прадаўжаюць выказванне:

Я даведаўся ...

Я навучыўся...

Мне было цяжка ...

Мне спадабалася ...

Я запомніў, што.....

Я буду заўжды.....

- Мне пашчасціла сёння працаваць з такімі тэленавітымі і зацікаўленымі вучнямі, якія імкнуцца размаўляць на роднай мове і з павагай ставяцца да яе.

І на паследак я вам жадаю: любіце нашу Радзіму, ганарыцеся ёю, каб кожны з вас годны быў сказаць: “Люблю цябе, родная мова, люблю цябе, мая Беларусь!”

Хачу падарыць вам на памяць валошкі, на якіх напісаны словы пра нашу родную беларускую мову.

1 група. Дапоўніць сказ аднароднымі членамі сказа. Падкрэслі дзейнік і выказнік.

Наш беларускі народ (які?) ....., ..., ...

2 група. Паставіць знакі прыпынку ў сказе, падкрэсліць аднародныя члены сказа.

Наша краіна Беларусь сінявокая незалежная мірная

3 група. Нарысуй схему да сказа. Устаў знакі прыпынку, падкрэслі аднародныя члены сказа.

Беларуская мова гучная пявучая меладычная

На роднай мове пісьменнікі напісалі шмат вершаў, песень, казак, паданняў. Але хочацца, каб часцей гучала наша мова! Беларусы ганарацца мовай, берагуць яе і шануюць.

На роднай мове пісьменнікі напісалі шмат вершаў, песень, казак, паданняў. Але хочацца, каб часцей гучала наша мова! Беларусы ганарацца мовай, берагуць яе і шануюць.

На роднай мове пісьменнікі напісалі шмат вершаў, песень, казак, паданняў. Але хочацца, каб часцей гучала наша мова! Беларусы ганарацца мовай, берагуць яе і шануюць.

На роднай мове пісьменнікі напісалі шмат вершаў, песень, казак, паданняў. Але хочацца, каб часцей гучала наша мова! Беларусы ганарацца мовай, берагуць яе і шануюць.

На роднай мове пісьменнікі напісалі шмат вершаў, песень, казак, паданняў. Але хочацца, каб часцей гучала наша мова! Беларусы ганарацца мовай, берагуць яе і шануюць.

На роднай мове пісьменнікі напісалі шмат вершаў, песень, казак, паданняў. Але хочацца, каб часцей гучала наша мова! Беларусы ганарацца мовай, берагуць яе і шануюць.

Усяму пачатак — родная мова.

Хто забыў сваіх продкаў — сябе губляе, хто
забыў сваю мову — усё згубіў.

Родная зямелька – як зморанаму пасцелька.

На чужыне і камар загіне.

Чым за морам віно піць, лепш з Нёмана
вадзіцу.

У сваім краі, як у раі.

Я - беларус, і я шчаслівы,
Што маці мову мне дала,
Што родных песень пералівы
І зблізку чую, і здаля.

Н. Гілевіч

Я - беларус, і я шчаслівы,
Што маці мову мне дала,
Што родных песень пералівы
І зблізку чую, і здаля. (Н. Гілевіч)

Я - беларус, і я шчаслівы,
Што маці мову мне дала,
Што родных песень пералівы
І зблізку чую, і здаля. (Н. Гілевіч)

Я даведаўся ...

Я навучыўся...

Мне было цяжка ...

Мне спадабалася ...

Я запомніў, што.....

Я буду заўжды.....

